دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مدرک کارشناسی ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان:

بررسی چالش های زنجیره تامین، توزیع و تجویز داروی بیماران مالتیپل اسکلروزیس تحت پوشش سازمان بیمه سلامت استان کرمان

نگارنده:

گلنوش امینی

استاد راهنما:

دکتر وحید یزدی فیض آبادی

اساتید مشاور:

دکتر محمدحسین مهر الحسنی، دکتر علی سادات موسوی

شماره پایان نامه: **سال تحصیلی (پاییز ۱۴۰۳)**

چکیده

مقدمه: بیماری‌های نادر، از جمله ام اس، با درمان‌های چالش‌برانگیز، هزینه‌های بالا و شیوع کم شناخته می‌شوند. هدف از این مطالعه بررسی چالش‌ها در زنجیره تأمین، تأمین، توزیع و تجویز دارو برای بیماران ام اس و ارائه راهکارهایی جهت بهبود این سیستم است.

روش ها: این مطالعه ترکیبی از نوع سه سوسازی همزمان می باشد و شامل ۳ بخش کمی، مرور نظام مند و کیفی است. بخش کمی شامل تجزیه و تحلیل داده های توصیفی و آماری اپیدمیولوژیکی و دموگرافیکی بیماری ام اس در استان کرمان و خدمات دریافتی از جنبه های هزینه ای، بار مراجعه، فراوانی بار هرخدمت، تعداد بیماران به تفکیک صندوق و شهرستان، مرتبط با بیماران ام اس تحت پوشش سازمان بیمه سلامت استان کرمان می باشد. در مرحله مطالعه مرور نظام‌مند، مطالعات مرتبط به منظور شناسایی تجربیات دنیا جهت بهبود زنجیره دارویی از طریق سرچ در پایگاه های داده Scopus, PubMed, Embase, Web of Science بررسی گردید سپس راهکار های بهبود زنجیره از دل آنها استخراج و در قالب جدول ارائه گردید .در بخش کیفی با استفاده از مصاحبه های عمیق و نیمه ساختاریافته با افراد کلیدی و مطلع در زمینه زنجیره تامین داروی بیماران ام اس، به بررسی چالش ها و راهکار های بهبود مدیریت زنجیره تامین، توزیع و تجویز داروی بیماران ام اس پرداخته شد.

یافته ها: براساس یافته های بخش کمی طبق نقشه پراکندگی بیماران ام اس، شهر کرمان با تعداد ۹۵۶ نفر و شهرستان های ریگان و راور هرکدام با تعداد ۷ نفر بیمار ام اس به ترتیب بالاترین و پایین ترین تعداد بیمار ام اس را در استان کرمان به خود اختصاص داده اند. بیشترین تعداد بیماران متعلق به زنان (٦٦/٦٥٪) است. میانگین هزینه ی کل برای دو سال به ترتیب بیشترین و کمترین مربوط به خدمات دارو و آزمایش بود. براساس یافته های فاز مرور نظام مند، افزایش حجم تهیه داروهای نادر بیمارستانی، افزایش اعتبارات مالیاتی، تحت پوشش قرار دارن دارو های بیماری های نادر، چارچوب قیمت‌گذاری مناسب، حفاظت از مالکیت معنوی دارو و حق حمایت از اختراعات دارویی، هماهنگی بین گروه های بازیگر شناسایی شده از تولیدکنندگان، تنظیم کننده ها و مصرف کنندگان می تواند موجب بهبود بخش تامین، شناسایی شاخص های مهم تخصیص، مشارکت شرکت های داروسازی با آژانس

های بین المللی و سایر سازمانها، مشارکت با سازمان های بین المللی و اهدای دارو می تواند منجر به بهبود بخش توزیع و جایگزین کردن دارو یا استفاده مجدد از دارو و یا تحقیق در مورد عملکرد های جدید و بیشتر یک دارو و تجویز دارو های برند می تواند منجر به بهبود بخش تجویز زنجیره دارویی بیماران کمیاب و پرهزینه شود. براساس نتایج بخش کیفی و یافته های به دست آمده از دل مصاحبه ها در ۳ حوزه اصلی تامین و تدارک، توزیع و تجویز، بیشترین چالش ها مربوط به بخش تامین و تدارک و مباحث مرتبط با عدم واردات برخی دارو ها، بالا بودن هزینه واردات، کمبود برخی مواد اولیه، مشکل نقدینگی در تهیه مواد اولیه، کمبود های کشوری به دلیل تحریم، تحت پوشش نبودن دارو های گران قیمت خارجی، بدقولی در پرداخت ها، نوسانات نرخ ارز، بالا بودن فرانشیز چند قلم از دارو ها، ناکارآمدی بیمه های تکمیلی، محدودیت تحت پوشش بودن دارو ها از نظر تعداد بود.

نتیجه گیری: طبق نتایج حاصل شده از مطالعه حاضر بر روی چالش های زنجیره تامین دارو، عمده ترین مشکلات بیماران ام اس مربوط به بخش تامین و تدارک می باشد. عدم واردات برخی دارو ها به علت تحریم ها و بالا بودن هزینه واردات، کمبود برخی مواد اولیه به علت بالا بودن هزینه واردات مواد اولیه و مشکل نقدینگی شرکت های تولید در تهیه مواد اولیه و به طور کلی کمبود های کشوری بعضی دارو ها، تحت پوشش نبودن دارو های گران قیمت وارداتی خارجی چالش هایی است که در بخش تامین داروی بیماران ام اس وجود دارد.

واژگان کلیدی: زنجیره تامین و تدارک دارو، توزیع دارو، بیماران ام اس، بیماران خاص، بیمه سلامت، استان کرمان